

MINIMÁLNÍ PREVENTIVNÍ PROGRAM

ZÁKLADNÍ ŠKOLY NÍŽKOV

školní rok 2025/2026

Vypracovala: Radka Satrapová

Úvod

Nárůst rizikového chování včetně zneužívání návykových látek se týká i populace dětí a mládeže a dětí školního věku. Děti, které navštěvují ZŠ, patří k nejohroženější skupině. Je tedy důležité zahájit primární prevenci právě v době základní školní docházky a poskytnout žákům potřebné informace formou, která je přiměřená jejich věku. Z tohoto důvodu i naše škola připravuje a realizuje komplexní program primární prevence rizikového chování včetně primární prevence užívání návykových látek, do kterého je zahrnuto co nejvíce spolupracujících subjektů.

Primární prevence spolu se vzděláváním žáků v oblasti zdravého životního stylu má za úkol předcházet sociálně nežádoucím jevům a zvýšit odolnost vůči nim. Formovat takovou osobnost žáka, která s ohledem na svůj věk bude schopna se orientovat v dané problematice, zkoumat ji, ptát se, dělat rozhodnutí. Která si bude vážit svého zdraví a zdraví ostatních, bude umět nakládat s volným časem a zvládat sociální dovednosti.

Minimální preventivní program je celoroční program zaměřený na osobnostní a sociální rozvoj, na výcvik sociálně komunikativních dovedností dětí a na vyplnění jejich volného času. Je určen pro žáky, jejich rodiče, pedagogické i provozní pracovníky školy a pro širokou veřejnost. Zasahuje výchovnou i naukovou složku vzdělávání během celého školního roku a směřuje k pozitivnímu ovlivnění klimatu třídy, ke změně motivace žáků a pedagogů a ke změnám vyučovacích metod.

Základním cílem školy je rozvoj žákovy osobnosti s ohledem na jeho individuální možnosti. Ve škole se snažíme o vytvoření přátelského klimatu, ve kterém se bude žákům a pedagogům dobře vzdělávat a pracovat.

Charakteristika školy

Základní škola Nížkov je škola plně organizovaná, poskytuje vzdělání od 1. do 9. ročníku. Škola se řadí svým počtem žáků mezi malé až středně velké školy.

Škola je umístěna v centru obce, v bezprostřední blízkosti školy se nachází sokolovna, kterou škola využívá jako tělocvičnu, a víceúčelové hřiště s umělým povrchem. Autobusová zastávka se nachází v těsné blízkosti školy.

Žáci obvykle docházejí nebo dojíždějí z nejbližšího okolí (spádové oblasti). Pro přepravu do školy nejčastěji cestují automobily rodičů, chodí pěšky, jezdí na kole nebo používají veřejnou hromadnou dopravu.

Integrace žáků se speciálními vzdělávacími potřebami probíhá formou individuální integrace. Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou vzděláváni podle doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami ve škole podle přiznaných podpůrných opatření a doporučení tak, aby byly v souladu se zájmem žáka, nebo podle PLPP. Podpůrná opatření prvního stupně představují minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání a jsou poskytována žákovi, u kterého se projevuje potřeba úprav ve vzdělávání nebo školských službách a zapojení v kolektivu. Podpůrná opatření druhého až pátého stupně se poskytují na základě doporučení školského poradenského zařízení a s informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Základní škola Nížkov je úplná škola. Škola má k dispozici dvě oddělení školní družiny. Stravovací zařízení (výdejna) se nachází v budově školy a obědy jsou dováženy z Mateřské školy Nížkov. Žáci jsou do prvního ročníku přijímáni dle kritérií zveřejňovaných na webu školy.

Vyučování probíhá v českém jazyce. Základní škola Nížkov se nachází v jedné budově, ke které přiléhá venkovním areál, zahrada a park, nedaleko se nachází sokolovna, kterou škola využívá jako tělocvičnu a víceúčelové sportovní hřiště. Nově mohou žáci využívat venkovní učebnu a workoutové hřiště.

Bezbariérový přístup je zajištěn částečně jen do přízemí budovy. Pro trávení volného času je k dispozici areál před školou a park. Žáci mají k dispozici šatny. Škola disponuje následujícími odbornými učebnami: laboratoř pro výuku přírodopisu, chemie a fyziky, učebna cizích jazyků, počítačová učebna, ateliér výtvarné výchovy a školní dílna. Všechny kmenové učebny 2. stupně jsou zároveň přizpůsobeny pro výuku dalších

předmětů, zeměpis a dějepis, matematika, český jazyk, předměty s výchovným zaměřením.

Žáci i učitelé mají možnost připojení k internetu. Využívají velké množství pracovních stanic, jak ve specializované učebně, tak ve třídách díky mobilní učebně. K dispozici jsou laserové tiskárny (kopírky) a scanner. Všechny učebny jsou vybaveny promítací technikou – interaktivní dataprojektor, dotykové panely nebo dataprojektor. Na prvním stupni jsou 2 mobilní dotykové TV.

Škola v následujících oblastech úzce spolupracuje s externími specialisty:

- **Katechismus:** Žáci všech ročníků mají možnost přihlásit se do nepovinného předmětu římskokatolické náboženství.
- **Literatura a umění:** Škola pravidelně pořádá pro žáky návštěvy divadelních představení přímo ve škole nebo v divadlech, příležitostně žákům nabízí i besedy se spisovateli.
- **Profesní specialisté:** Škola spolupracuje se specialisty různých profesí – především se specialisty z center prevence, školských poradenských zařízení, s policisty, s pracovníky státního zdravotního ústavu atd.
- **Protidrogová prevence:** Škola dlouhodobě organizuje primární prevenci pro žáky všech ročníků. Zaměřujeme se nejen na protidrogovou prevenci, ale na prevenci všech typů rizikového chování u dětí a mládeže.
- **Zdravověda:** Škola je spoustu let zapojena do projektu "První pomoc do škol", kterou pro žáky 8. ročníku organizuje Kraj Vysočina a do projektu "Program prevence dětských úrazů", kterou Kraj Vysočina organizuje pro žáky 3. ročníku.

Vnitřní zdroje

- Odborná literatura
- Výukové programy
- Nástěnky
- Schránka důvěry

- Webová stránka školy k<https://zsnizkov.cz>
- Informace od třídních učitelů

Vnější zdroje

- Metodik prevence při PPP Žďár n. S.

Mgr. Renata Jará

www.pppaspcvysocina.cz, jara@pppaspcvysocina.cz

- SVP – ambulance Žďár nad Sázavou

Mgr. Křest'ánová – psycholog

SVP Velké Meziříčí – <http://www.stredisko-vm.cz/>

778 546 210, krestanova@vuvm.cz

- www.e-bezpeci.cz (záložka: dítě v ohrožení – návody na řešení různých situací)
- [web-prevence-info.cz](http://www.web-prevence-info.cz), [odrogach.cz](http://www.odrogach.cz), web adiktologie
- OSPOD – Mgr. Petra Štohanzlová, 775 853 109, petra.stohanzlova@zdarns.cz
- Policie ČR
- Protidrogový koordinátor

Školní poradenské pracoviště

Škola je otevřena i zdravotně a sociálně znevýhodněným dětem a dětem nadaným. Školní poradenské pracoviště pod vedením výchovného poradce vytváří, vyhodnocuje a konzultuje vhodné organizační postupy výuky a vytváří plány pedagogické podpory a individuální vzdělávací plány. Preventivně působí na žáky a řeší problémové situace ve škole. ŠPP také spolupracuje s rodiči, třídními učiteli a dětmi.

ŠPP zahrnuje výchovnou poradkyni Mgr. Petru Musilovou, metodika prevence a preventistu řečové výchovy Radku Satrapovou, školního speciálního pedagoga Mgr. Jitku Bergerovou a Mgr. Janu Ivanu Peňázovou.

Analýza výchozí situace

Ve spolupráci s vedením školy a ostatními pedagogickými pracovníky nadále monitorujeme aktuální situaci na škole (výskyt jednotlivých rizikových projevů, klima v jednotlivých třídách a skupinách žáků). Průběžně spolupracujeme s okresním metodikem preventivních aktivit při PPP ve Žďáře nad Sázavou, využíváme internetové stránky kraje Vysočina a jejich koordinátora prevence nebo přímo webové stránky ministerstva školství, Asociace výchovných poradců a České asociace školních metodiků prevence. Spolupracujeme s organizacemi v oblasti prevence rizikového chování ze Žďáru nad Sázavou – Centrum prevence oblastní charity a Spektrum a Portimo – Nové Město na Moravě. Pravidelně odebíráme časopis Prevence a Třídní učitel.

Z praktických důvodů pokračuje funkce zastupujícího třídního učitele.

Třídní a zastupující učitelé:

Třídní učitelé a kmenové učebny

Třída	Ročník	Třídní učitelka	Zastupující TU
I.	1.	Mgr. Jana Ivana Peňázová	Mgr. Magdalena Ledvinková
II.	2.	Ivana Junová	Mgr. Michaela Nožková
III.	3.	Mgr. Magdalena Ledvinková	Mgr. Jana Ivana Peňázová
IV.	4.	Mgr. Jana Landsmanová	Ivana Junová
V.	5.	Mgr. Michaela Nožková	Mgr. Jana Landsmanová
VI.	6.	Mgr. Petra Musilová	Mgr. Jaroslav Kuncová Zdražilová
VII.	7.	Mgr. Jaroslav Kuncová Zdražilová	Mgr. Šárka Sládková
VIII.	8.	Mgr. Šárka Sládková	Mgr. Martina Klímová
IX.	9.	Mgr. Barbora Halíková	Mgr. Eva Zachová

Ředitelka školy – Mgr. Petra Zikmundová

Zástupkyně ředitelky školy, výchovná poradkyně – Mgr. Petra Musilová

Metodička prevence – Radka Satrapová

Kariérní poradkyně – Mgr. Petra Musilová

Asistent pedagoga – Markéta Kostelencová, Darina Kalabusová

Školní asistent – Darina Kalabusová

Školní družina – Radka Satrapová, Markéta Kostelencová

Školní speciální pedagog – Mgr. Jitka Bergerová

Vztahy mezi žáky jsou uspokojivé, až na několik výjimek, které se ihned řeší. Neustále se na vztazích ve třídních kolektivech pracuje. Úroveň rizikového chování žáků na škole je zjišťována průběžně prací třídních učitelů a učitelů, připomínkami dětí – žákovská rada. Na zjišťování možného rizikového chování žáků se velkou měrou podílí i pracovníci Centra prevence v rámci dlouhodobých pravidelných preventivních setkání.

Je kladen důraz na práci třídních učitelů, jejichž činnost je koordinována a podporována plánem třídnických hodin, které jsou na 1. stupni 1x za měsíc a na 2. stupni 2x za měsíc. Na jejich náplni se podílí metodik prevence, výchovný poradce, ředitelka školy a jednotliví vyučující na základě aktuální situace v jednotlivých třídách. Zároveň je podporováno další vzdělávání pedagogů v oblasti práce třídního učitele.

Většina rodičů hodnotí práci školy v oblasti výskytu rizikového chování jako dobrou. Velmi kladně jsou hodnoceny především projektové dny, které propojují výuku s praxí a posilují spolupráci mezi dětmi napříč všemi třídami. Pozitivně rodiče také vnímají společné akce školy pro děti a rodiče.

Hodnocení MPP z minulého školního roku:

Ve školním roce 2024 – 2025 se nám podařilo úspěšně provést žáky všemi tématy z MPP. Při výběru programů jsme zohledňovali problémy, které byly řešeny v minulém roce.

Jsem ráda, že si díky realizovaným akcím v rámci MPP žáci vytvořili povědomí o oblasti sociálně patologických jevů. Znají rizika spojená s kouřením, alkoholem a drogami. Chápou, jak se zachovat v případě, že se setkají s násilím nebo ubližováním. Rozumí problematice právního vědomí. Přiblížili jsem jim zdravý základ správy financí.

Dostalo se jim odpovědí v oblasti psychické připravenosti na sex a uvědomění si nebezpečnosti pohlavních chorob. V neposlední řadě jsme se snažili stmelovat a posilovat třídní kolektivy. Klademe důraz na přátelský přístup k dětem, ovšem s důsledným dodržováním pravidel a plnění povinností.

Programy primární prevence v jednotlivých ročnících ve školním roce 2024/2025

1. ročník	Program pro zlepšení vztahů ve třídě Den bezpečného internetu Zdravá 5
2. ročník	Podpora kamarádských vztahů, prevence ubližování. Den bezpečného internetu Zdravá 5
3. ročník	Program pro zlepšení vztahů ve třídě, posilování sociálních hodnot. Centrum prevence – selektivní PP Podpora kamarádských vztahů, prevence ubližování. Prevence úrazů Den bezpečného internetu Zdravá 5
4. ročník	Program pro zlepšení vztahů ve třídě. Posilování sociálních hodnot a prosociálního chování. Den bezpečného internetu Zdravá 5
5. ročník	Program pro zlepšení vztahů ve třídě, Posilování sociálních hodnot a prosociálního chování Den bezpečného internetu Zdravá 5
6. ročník	Vedení žáků k životu bez předsudků, posílení schopnosti žáků vhodnou formou reagovat na konfliktní situace, naučit se zacházet s odlišností.
7. ročník	Vedení žáků k životu bez předsudků, posílení schopnosti žáků vhodnou formou reagovat na konfliktní situace, naučit se zacházet s odlišností.
8. ročník	Posilování pozitivních a zdravých vztahů mezi chlapci a děvčaty, uvědomění si tělesných a duševních změn doprovázejících období dospívání
9. ročník	Psychohygienu, sociální podpora v rámci skupiny.

Každý třídní učitel se za podpory MP podílí na plánování a tvorbě preventivních programů. Jde především o posílení kladných a přátelských vztahů mezi spolužáky a upevnění pozice třídního učitele.

I v tomto školním roce byly řešeny některé kázeňské problémy. Nejčastěji šlo o drobné hádky a potyčky mezi žáky, nevhodné poznámky na adresu spolužáků, drobné lhaní, neplnění školních povinností, nedodržování pravidel třídy. Z větších kázeňských přestupků jsme řešili porušování školního řádu. Dále jsem se zabývali nepěknými vztahy mezi žáky 7. ročníku. Žákům bylo rázně domluveno, byla udělena kázeňská opatření. Následně ve třídě probíhala intenzivní komunikace s třídním učitelem a žáky na což navazovala intenzivní preventivní činnost s kolektivem. Ve všech třídách soustavně probíhalo mapování situace třídním učitelem i dalšími pedagogy.

Garant programu a spolupracovníci

Zapojení pedagogických pracovníků do MPP

Všichni pedagogičtí pracovníci školy jsou zapojeni do MPP v rámci výuky – mají podle předmětů a ročníků zařazena témata primární prevence ve svých plánech, zajišťují volnočasové aktivity, kroužky, kulturní a sportovní akce. Pravidelně studují odborný časopis Prevence, který škola odebírá. Vedení školy v plné míře podporuje plnění MPP, klade důraz na začlenění problematiky prevence do tematických plánů a možnosti dalšího vzdělávání všech pedagogických pracovníků. Třídní učitel je nezastupitelnou osobou ve sféře vlivu na atmosféru třídy, na vytváření důvěry ve třídě a na podporu otevřené komunikace mezi žáky ve třídě. Pro život školní třídy je role třídního učitele klíčová. Třídní učitelé úzce spolupracují se školním metodikem prevence, výchovným poradcem a vedením školy. Nejlepším výchovným prostředkem je osobní příklad (neříkám něco jiného, než sám činím). Vzdělávání pedagogických pracovníků je realizováno na základě poptávky – plánu školy týkajícího se dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, aktuální potřeby, zájmu pedagogů a nabídky. Nově také rozšiřujeme nabídku vzdělávání formou vzdělávání navzájem – kolega kolegům.

Školní metodička prevence i výchovná poradkyně se dále vzdělává v oboru prevence sociálně patologických jevů.

Spolupráce s rodiči

Děti tráví ve škole podstatnou část svého života. Škola ale není jediným místem, které má na jeho vývoj podstatný vliv. Místem, které je v této roli nezastupitelné, je rodina. Proto je velmi důležitá kvalitní spolupráce školy a rodičů a oboustranný vstřícný přístup. Je prokázáno, že vzájemná spolupráce výraznou měrou přispívá ke školní úspěšnosti dětí i k prevenci rizikového chování. Pokud není využita příležitost, kdy jsou rodiče motivováni ke spolupráci, není snadné později navázat vzájemnou komunikaci.

Důležitý je prostor pro neformální setkávání a vytváření společenských vztahů školy a veřejnosti. Velmi neformální a efektivní je možnost účasti rodičů ve výuce a jejich podílu na výchovných a vzdělávacích činnostech organizovaných školou. Naše škola proto nabízí rodičům spolupráci nejen ve formě komunikace na třídních schůzkách, individuální konzultace s třídním učitelem, metodikem prevence, výchovným poradcem, ředitelkou školy, ale organizuje i mnoho společných akcí pro rodiče i jejich děti – společné vánoční/jarní tvořivé dílny, jarmarky, besídky, společné třídní schůzky.

Pravidelné informace o prospěchu a chování žáků jsou rodičům podávány na třídních schůzkách a prostřednictvím elektronických žákovských knížek. Momentální výskyt rizikového chování řeší škola s rodiči okamžitě, doplňuje je zápisem z jednání a vždy je rodičům nabízené vhodné poradenství.

Spolupráce s rodiči probíhá v on-line prostředí i v případě distanční výuky.

Cíle programu

Minimální preventivní program vychází z metodického pokynu MŠMT k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, který do prevence sociálně patologických jevů zařazuje konzumaci drog, včetně alkoholu a cigaret, kriminalitu, virtuální drogy, gambling, záškoláctví, šikanu a jiné formy násilí, rasismus, omezování výskytu vulgárního vyjadřování mezi dětmi a mládeží. Maximálně se snažíme o posilování pohodové atmosféry ve škole.

Dlouhodobým cílem programu je celoškolská realizace systémových, cílených dlouhodobých a kontinuálních činností a aktivit zaměřených na změnu a upevnování postojů žáků ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a rozvoje osobnosti a komunikačních a sociálních dovedností. Je nám zcela jasné,

že souhra kolektivu a příznivé sociální klima hrají nezbytnou roli ve školním životě i v životě jako takovém. Umět nabídnout pomocnou ruku bez očekávání, že na oplátku něco dostaneme, dokázat říci slova jako prosím, děkuji, promiň, není zač. To vše je důležité nejen pro třídní kolektiv, ale i pro budoucí život.

V tomto školním roce bude věnována pozornost následujícím základním přístupům:

- soustavným a nenásilným způsobem působit na změnu postojů žáků ke zdravému životnímu stylu, upevňovat pozitivní vlastnosti a návyky, které jim pomohou v krizových situacích přijmout nejvhodnější řešení
- spolupracovat při řešení záškoláctví
- nabídnout širokou škálu volnočasových aktivit (zájmové kroužky)
- školit pedagogy
- vybavit učitelskou knihovnu novými odbornými materiály
- realizovat účinná opatření proti užívání návykových látek, projevům šikany, agresivity, záškoláctví, důsledně řešit případy poškozování školního majetku a tím vést žáky k zodpovědnosti k cizímu majetku a k uvědomění si důsledků společensky závadného jednání
- posilovat komunikační dovednosti, zvyšovat schopnost řešit problémy, konflikty, adekvátně reagovat na stres, neúspěch, kritiku, apod.
- podporovat žáky v pozitivním vztahu ke škole-budou se sami podílet na zlepšování prostředí v rámci pracovních činností, ale i na udržování toho stávajícího
- rozvíjet dovednosti, které vedou k odmítání všech forem destrukce
- informovat rodiče o aktivitách školy v rámci MPP, o nabídce volnočasových aktivit, aktuálně informovat o výskytu rizikového chování, požádat je o spolupráci a nabídnou pomoc

Střednědobým cílem programu je zajistit pravidelnou práci s třídním kolektivem (třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence, pracovníci Centra prevence), podporovat vzájemnou spolupráci žáků (žakovská rada), pokračovat v setkávání pedagogů, podporovat u rodičů zájem o dění ve škole, prohlubovat další vzdělávání pedagogických pracovníků, pokračovat v pravidelných a efektivních třídnických hodinách za účelem stálého a včasného monitorování nálad ve třídách, problémů k řešení.

Krátkodobým cílem je zajistit besedy nebo jiné aktivity s Policií ČR, s Centrem prevence s tématy prevence rizikového chování, s neziskovými organizacemi zabývajícími se prevencí. Zapojovat děti do aktivit školy, zapojit je do úpravy a výzdoby školy a přilehlého okolí, podporovat aktivity zaměřené na vhodné využití volného času dětí, řešit aktuální problémové situace v oblasti rizikového chování, důsledně dbát na dodržování zásad slušného chování – pozdrav, omluva... Zajistit možnost proškolení učitelů v oblasti prevence rizikového chování, vedení třídnických hodin, nabídnout besedy s odborníky v oblasti primární prevence rodičům našich žáků (vše dle aktuální epidemiologické situace), zajistit pro rodiče informační materiály k problematice rizikového chování, umístit prevenci na webové stránky školy a zajistit dostupnost MPP.

Legislativa v oblasti primární prevence

Pro efektivní realizaci primární prevence je nezbytné dostatečné legislativní ukotvení, které vymezuje zásady primární prevence, ukotvuje systém včetně nastavení kompetencí jednotlivých subjektů na primární prevenci participujících a současně stanovuje nezbytnou dokumentaci, která se s realizací pojí.

Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů je základním legislativním dokumentem, který upravuje oblast primární prevence rizikového chování ve školách a školských zařízeních a ukládá povinnost vytvářet podmínky pro zdravý vývoj dětí, žáků a studentů a pro předcházení vzniku rizikového chování. Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy vypracovalo **Národní strategii primární prevence rizikového chování 2019–2027**. Strategie vychází ze zkušeností z minulých let a opírá se o současné trendy na poli primární prevence. Cílem tohoto dokumentu je vytvořit takový systém prevence,

kdy všechny zúčastněné subjekty budou komplexně působit na minimalizaci vzniku a snižování míry rizikového chování u dětí a mládeže. Dále se bude jednat o výchovu ke zdravému životnímu stylu, k rozvoji pozitivního sociálního chování, rozvoji psychosociálních dovedností, ke zvládnání zátěžových situací osobnosti. Bude podporována motivace k opuštění rizikového chování, pokud již nastalo. K tomu je zapotřebí stanovit mechanismy, role a kompetence jednotlivých orgánů a institucí včetně stanovení pravidel komunikace mezi nimi. MŠMT prostřednictvím tohoto dokumentu vymezuje i základní pojmy v oblasti prevence.

Vyhláška č. 72/2005 Sb., o poskytování poradenských služeb ve školách a školských poradenských zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, popisuje postup při poskytování poradenských služeb, jejich účel, stanovuje typy školských poradenských zařízení. Vymezuje poradenské služby, které jsou zajišťovány školou a v přílohách popisuje mimo jiné standardní činnosti školního metodika prevence.

Vyhláška č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů se zabývá problematikou dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (ve vztahu k primární prevenci zejména oblast sociálního znevýhodnění).

Vyhláška č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů, přímo stanovuje, že školská zařízení pro zájmové vzdělávání budou uskutečňovat formy činností v zájmovém vzdělávání vedoucí k prevenci rizikového chování.

Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů č.j. 21291/2010-28 stanovuje systém organizace a řízení primární prevence rizikového chování u žáků, začlenění primární prevence do školních vzdělávacích programů, definuje Minimální preventivní program a doporučuje postupy školy a školských zařízení při výskytu jednotlivých rizikových forem ve školním prostředí.

Metodický pokyn Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení (Č.j.: 28 275/2000-22) charakterizuje šikanování, popisuje jeho projevy, vymezuje odpovědnost školy a minimální požadavky na školu pro řešení šikany a povinnost vytvoření školního programu proti šikanování. Dále **Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví Č.j.:**

10194/2002-14. Informace k postupu orgánů sociálně-právní ochrany dětí v případech záškoláctví č. j. 2014/11306-231.

Hlavní oblasti aktivit

Vzdělávání pedagogických pracovníků

Všichni vyučující se seznámí s MPP během měsíce září, pro rodiče a veřejnost je přístupný v ředitelně školy, u metodika prevence, na nástěnce u vchodu či na školním webu. Výchovný poradce a školní metodik prevence se účastní schůzek pořádaných PPP ve Žďáře nad Sázavou, odborných seminářů a školení různých vzdělávacích agentur. Postupně se rozšiřuje nabídka odborné literatury v učitelské knihovně. Ze strany vedení školy trvá zájem na zkvalitňování výchovně vzdělávací práce pedagogického sboru. Pokračuje práce Školního poradenského pracoviště.

Preventivní výchova, primární prevence dle osnov v jednotlivých předmětech

Učební plány pro jednotlivé ročníky vychází z obsahu školního vzdělávacího programu „Škola pro život“. Preventivní témata jsou na prvním stupni nejčastěji zařazena do hodin českého jazyka, etické výchovy, prvouky, přírodovědy a vlastivědy. Při výuce učitel využívá různé metody, např. výklad, předávání informací, hru, samostatnou práci, práci ve skupině, metody zážitkové pedagogiky. Navozuje příznivé psychosociální klima ve třídě, usiluje o všestranný rozvoj osobnosti žáka, spolupracuje s rodiči, upevňuje základní návyky žáků v rámci hygieny, životosprávy, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami. Pokládá základy etické výchovy, snaží se včas odhalovat specifické poruchy učení i jiných postižení, soustředí se na včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu.

Na druhém stupni se s tématy z oblasti prevence nejčastěji pracuje v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, etická výchova, přírodopis, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce ve skupině, s médii, hraní scének, besed a přednášek. Druhý stupeň představuje větší prostor pro působení učitele v oblasti tvorby příznivějšího sociálního klimatu. Včasná

diagnostika a intervence je velmi důležitá. Je nutné se věnovat problematickým skupinám žáků nebo problematickým jednotlivcům.

Důraz je třeba klást na prevenci šikany. V rámci prevence kouření a pití alkoholu je nutné žákům poskytnout co největší množství informací. Neméně důležité je mluvit se žáky o rizicích komunikace přes sociální sítě. Žák druhého stupně se učí zodpovídat za své zdraví i zdraví ostatních, učí se vytvářet eticky hodnotné postoje a způsoby chování.

K navozování příznivého klimatu ve třídě slouží také organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu atd. Žáci se dozvědí o možnostech pomoci – kam se obrátit a jak postupovat v případě, že se závislost na návykových látkách stala součástí jejich života, jak se bránit různým formám násilí. Naučí se orientovat v základních právních normách, získají právní podvědomí. Získají základní vědomosti o významu sexuálního života a možných rizicích.

Způsoby řešení problémových situací

Máme zpracovaný tzv. Krizový plán řešení šikany podle doporučení PhDr. Zdeňka Martínka z PPP Pelhřimov. Tým pro řešení krizových situací je sestaven ve složení: Mgr. Petra Zikmundová – ředitelka školy, Mgr. Petra Musilová – výchovná poradkyně, kariérní poradkyně a zástupkyně ředitelky, Radka Satrapová – metodička prevence a vychovatelka školní družiny, Mgr. Jitka Bergerová - speciální pedagožka. Přestupky a výskyt rizikového chování řešíme v souladu s platným školním řádem, případně po konzultaci se speciálním pedagogem z PPP ZR nebo s psychologem z PPP ZR, ojedinele s policií ČR ZR.

Výchovná opatření v podobě napomenutí TU a důtky TU byly nejčastěji uděleny za nekázeň, nevhodné chování k učiteli a ke spolužákovi, porušování školního řádu, zapomínání pomůcek nebo úkolů a neplnění požadovaných úkolů.

Volný čas dětí

Škola nabízí žákům volnočasové aktivity v zájmových kroužcích (výtvarný, dramatický, příprava na přijímací zkoušky z matematiky a českého jazyka). Stále

rozšiřujeme nabídku knih ve školní knihovně ve spolupráci s knižním klubem Albatros, Fragment, Egmont a Grada. Je poskytována péče žákům s výukovými obtížemi formou individuálního doučování na žádost žáka či z podnětu vyučujícího. Nadaní žáci se mohou pod vedením učitele připravovat na různé soutěže a olympiády, v hodinách dostávají náročnější úkoly.

Spolupráce s rodiči a osvětová činnost

Rodičům nabízíme elektronickou komunikaci, po předchozí domluvě konzultační hodiny i mimo rodičovské schůzky, zapojujeme rodiče do akcí pořádaných školou.

Zveme rodiče na besídky, vánoční burzu prací žáků, tvořivé dílny, karneval, zápis budoucích prvňáčků, odpolední školičky pro předškoláky i slavnostní zahájení školního roku.

Zprostředkováváme pomoc při řešení problémů ve spolupráci s PPP ZR, SPC ZR nebo IPS ÚP ZR, ale samozřejmě i na úrovni třídní učitel, výchovný poradce, metodik prevence nebo vedení školy. Pokračovat budeme v bezprostředním informování rodičů v případě výskytu školního problému a trvat na důsledném řešení, včetně záznamu o jeho řešení.

Metody včasného zachycení ohrožených dětí

Jsme si vědomi závažnosti okolností, ve kterých se dnešní děti a mládež pohybují. Ve zvýšené míře věnujeme pozornost dětem prospěchově slabším, fyzicky odlišným, dětem ostýchavým a neprůbojným, dětem ze sociálně slabších rodin. Největší tíha zodpovědnosti leží na třídních učitelích, kteří bedlivě sledují situaci ve své třídě a pravidelně o ní informují na provozních a pedagogických radách. Podle potřeby je možné provést sociometrické šetření kdykoli v průběhu školního roku. Funkci výchovného poradce vykonává Mgr. Petra Musilová, školního metodika prevence Radka Satrapová. Do zodpovědnosti za příznivé klima školy se snažíme zapojit i samotné žáky, v podobě žákovské rady, schránky důvěry apod.

Poradenství pro rodiče, žáky i ostatní učitele

Výchovný poradce, kariérní poradce i metodik prevence sociálně patologických jevů mají rozpis konzultačních hodin na webových stránkách školy. Po předchozí domluvě je možná i konzultace v jiné době. Konzultace s ostatními učiteli je možná kdykoli, průběžně podle potřeby.

Spolupráce s dalšími organizacemi

- **Policie ČR ZR** – metodik prevence má možnost obrátit se na integrovanou skupinu k prevenci rizikového chování v kraji Vysočina – policie, PPP, neziskové organizace v prevenci, sociální a školský odbor kraje, výchovní poradci a metodici základních škol, kurátoři pro děti a mládež.
- **Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou** – spolupráce s touto neziskovou organizací oblastní charity ZR probíhá již několik let. Zajišťují preventivní programy pro žáky prvního i druhého stupně. Celkový přehled a zápis z programů je k dispozici ve složce metodika prevence. Spolupráce je hodnocena oboustranně velice dobře. Tato organizace po předchozí domluvě nabízí i tzv. programy „šité na míru třídy“ a odběr následných služeb např. pro pedagogický sbor, rodiče atd.
- **Spektrum** – kontaktní a poradenské centrum v oblasti drogové problematiky poskytuje informace, poradenství a zdravotní materiál lidem užívajícím návykové látky a těm, kteří jsou ve vyšší míře ohrožení jejich užíváním. Dále poskytuje poradenství a informace rodičům a všem, jejichž blízcí se dostali do rizikové situace. Působí jako lokální centrum pro poskytování informací a doporučení v oblasti závislostí.
- **Portimo** – obecně prospěšná společnost, která nabízí certifikované programy primární prevence
- **PPP a SPC Vysočina** – návštěvy speciálního pedagoga, psychologa nebo etopeda z poradny či centra na škole podle požadavků vyučujících, návštěvy seminářů,

konzultace výchovného poradce a metodika prevence s poradnou i centrem, vyšetřování dětí s výukovými obtížemi či s problémovým chováním, vyhodnocování sociometrických dotazníků zadávaných školou apod.

- **Obec Nížkov** – pravidelná setkání se starostou obce při zahájení a ukončení školního roku, při některých akcích pro rodiče a veřejnost během školního roku.
- **Sportovní a zájmové organizace** – naši žáci navštěvují oddíl stolního tenisu místní organizace SOKOL, oddíl Házené Nové Veselí, cvičení pro děti, taneční kroužky, Svaz žen pořádá pro děti sportovní a zábavné odpoledne na Den dětí. Úspěšně si vedou dívky v oddílu volejbalu v Novém Veselí.
- **Spolupráce s obcemi ze širšího okolí** – pořádáme turnaje v malé kopané. Navštěvujeme různé turnaje pořádané okolními školami či organizacemi. Trvá spolupráce s MŠ Nížkov a MŠ Poděšín zejména v souvislosti s nástupem jejich dětí do naší základní školy – program pro budoucí prvňáčky ŠKOLÍČKA.
- **Církevní organizace** – Na škole probíhá výuka náboženství, tím zde působí další složka posilující mravní výchovu dětí a mládeže.
- **Média** – k posílení zájmu dětí i jejich rodičů o věci veřejné a také k prezentaci školních úspěchů široké veřejnosti slouží sociální síť.
- **Zdravotnická zařízení** – Kraj Vysočina zajišťuje pro žáky třetích ročníků projekt „Program prevence dětských úrazů“, pro žáky bude probíhat kurz první pomoci.
- **Ekologické organizace** – dle nabídky ekologických středisek vybíráme v průběhu roku programy pro žáky I. stupně. Na škole třídíme odpad – hliník, papír, plasty. Formou projektu na škole probíhá již několik let environmentální projekt ZELENÝ BALÍČEK, jehož garantem je Mgr. Magdalena Ledvinková.
- **Občanská sdružení** – Podporujeme Život dětem, jehož posláním je pomoc nemocným dětem v rámci celé ČR-srdíčkové dny. Přetrvává podpora fondu Sidus. Koupí drobných dárekových předmětů lze přispět na vybavení dětského

oddělení v nemocnicích přístroji. Pomoc při organizaci zajišťují členové žakovské rady.

Programy neziskových organizací

V tomto školním roce budeme preventivní programy částečně zajišťovat z vlastních zdrojů. V prvním pololetí povede program metodik prevence a třídní učitel. Ve druhém pololetí budeme využívat nabídku programů primární prevence organizace Centra prevence Žďár nad Sázavou. Dále dlouhodobě spolupracujeme s Centrem primární prevence Spektrum.

Preventivní programy 2025-2026

1.ročník	MP +TU podpora kamarádských vztahů. Třídní pravidla. Centrum prevence -Táhneme za jeden provaz TU - Den bezpečného internetu Zdravá 5
2.ročník	MP +TU podpora kamarádských vztahů. Prevence ubližování. Centrum prevence -Neboj se! TU - Den bezpečného internetu Zdravá 5
3.ročník	Prevence úrazů Kraje Vysočina-den prevence dětských úrazů MP - podpora dobrých vztahů ve třídě, posilování sebevědomí a bezpečí jednotlivce Centrum prevence - V čem jsem stejní a v čem jiní TU - Den bezpečného internetu Zdravá 5
4.ročník	MP+TU posilování dobrých vztahů v třídním kolektivu; • prevence závislostí Centrum prevence -Selektivní primární prevence – pokračování Centrum prevence -Vandal je barbar Prevence dětských úrazů – Kraj Vysočina TU - Den bezpečného internetu Zdravá 5

5.ročník	MP +TU posilování dobrých vztahů v třídním kolektivu; • prevence závislostí Centrum prevence-Nechci, díky! Zdravá 5
6.ročník	MP+TU posílení schopnosti žáků vhodnou formou reagovat na konfliktní situace; • prevence závislostí Centrum prevence-Třída a její svět
7.ročník	MP+TU posílení schopnosti žáků vhodnou formou reagovat na konfliktní situace; • prevence závislostí Centrum prevence-Dvě strany mince Spektrum Rozvoj socio-emočních dovedností I. blok Spektrum Rozvoj socio-emočních dovedností II. blok
8.ročník	MP +TU posilování pozitivních a zdravých vztahů mezi chlapci a děvčaty; • uvědomění si tělesných a duševních změn doprovázejících období dospívání Centrum prevence-Láska je láska Kyberbezpečnost-bezpečné chování dětí v online prostředí Spektrum Rozvoj socio-emočních dovedností II. blok Spektrum Rozvoj socio-emočních dovedností II. blok
9.ročník	MP +TU psychohygienu • sociální podpora v rámci skupiny i jednotlivce Centrum prevence - Já a moje finance Kyberbezpečnost - bezpečné chování dětí v online prostředí

Opět budeme spolupracovat s Policií ČR, Střední zdravotnickou a vyšší odbornou školou Žďár nad Sázavou (První pomoc do škol) a v neposlední řadě s Krajem Vysočina (Prevence dětských úraz).

Témata závazná pro všechny pedagogy

1. třída

- osobní bezpečí, základní zásady komunikace – pozdrav, prosba, omluva

- zásady slušného chování, zdravé vztahy v dětském kolektivu – kamarádství, vzájemná pomoc, půjčování věcí, spolupráce
- hygienické návyky, využití volného času
- rodina jako bezpečné místo
- osvojování školních pravidel jako nástroj prevence
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu
- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu

2. třída

- pokračovat v práci s třídním kolektivem, sledování vztahů mezi dětmi
- vytvoření několika závazných pravidel chování k sobě navzájem
- lidské tělo, zdraví a jeho ochrana, zacházení s léky, režim dne
- vztahy mezi lidmi, chování v krizových situacích
- zdravý životní styl – zdravé jídlo, pohyb, odpočinek
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu
- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu
- upevňování základních zásad mezilidské komunikace, zdravých vztahů ve třídě

3. třída

- základní pojmy z oblasti návykových látek – cigarety, alkohol, léky, drogy
- zdraví jako základní lidská hodnota, vést děti k takovému chování, aby neublížily sobě ani ostatním
- smysluplné využívání volného času, ochrana proti obtěžování cizí osobou
- bezpečnost v silničním provozu
- posilování citové výchovy dětí, správné povědomí o mezilidských vztazích, komunikaci, slušném chování
- prevence úrazů
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu

- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu

4. třída

- životospráva a důsledky nevhodných návyků
- smysluplné využívání volného času, podpora zdravého životního stylu, pohybová výchova
- vést děti ke vzájemné toleranci
- pojem drogová závislost (návlek odmítání)
- vztahy v dětském kolektivu
- odmítání ubližování, šikany
- osobní bezpečí, vědět, kde najít pomoc – učitelé, rodiče, linky důvěry
- bezpečně na internetu
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu
- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu

5. třída

- domov, rodina, důvěra, vztahy
- návykové látky – cigarety, alkohol, drogy, léky, poznatky o negativních vlivech tabáku a alkoholu
- vztahy v dětském kolektivu, vhodné trávení volného času
- komunikace, nebezpečí při komunikaci s cizí osobou
- výchova k rodičovství, funkce rodiny
- bezpečně na internetu
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu
- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu

6.– 9. třída

- návykové látky v celé šíři, ostatní závislosti
- odmítání všech závislostí
- zdravý životní styl (výhody zdravého člověka, činnosti vedoucí ke zdraví, prosazování zdravého životního stylu)
- zdravá výživa, poruchy příjmu potravy
- smysluplné využívání volného času
- obrana proti stresu
- motivace ke sportu a pohybu
- odmítání všech forem omezování osobní svobody
- odmítání všech forem šikany
- odmítání rasismu
- pravidla chování ve skupině
- obrana proti kyberšikaně
- spolupráce ve skupinách
- komunikace
- sexuální výchova (ochrana osobního zdraví, rodičovská role, ochrana před nemocemi, AIDS apod.
- hodnoty při výběru partnera
- odpovědnost za svoje chování
- náhradní rodičovská péče
- záškoláctví (plnění povinností ve škole, pomoc v případě problémů)
- vandalismus (odmítat skupiny lidí zaměřené proti společnosti, osobní a společný majetek)
- wellbeing ve škole - pozitivní přístup k učení i k životu
- duševní zdraví-základy posilování psychické pohody, komunikace, obrana proti stresu

Pravidelné akce a projekty

Školní rok 2024/2025

Projekty, akce	Koordinátorka
-----------------------	----------------------

Projekt „Náš kraj”	Mgr. Barbora Halíková
Cyklistický kurz pro 4. - 9. ročník	Mgr. Eva Zachová, Darina Kalabusová,
Dopravní hřiště pro 4. ročník	Mgr. Jana Landsmanová
Setkání s Mikulášem pod vánočním stromem	Ivana Junová, Mgr. Jana Landsmanová, Mgr. Jaroslava Kuncová Zadražilová, Mgr. Jana Ivana Peňázová
Vánoční burza	Radka Satrapová, Darina Kalabusová
Vánoční besídka	Mgr. Barbora Halíková
Dětský karneval	Mgr. Šárka Sládková
Lyžařský výcvikový kurz	Mgr. Petra Zikmundová
Zápis do 1. třídy	Učitelky 1. stupeň
Den bezpečného internetu pro 1. - 4. ročník	TU
Projekt „Dobrou noc s pohádkou“	Mgr. Jana Ivana Peňázová
Plavecký výcvik 2. a 3. ročník	Ivana Junová, Mgr. Magdaléna Ledvinková
Turnaje v malé kopané	Mgr. Michaela Nožková, PaedDr. Marie Bednářová
Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí	Mgr. Martina Klímová, Mgr. Eva Zachová
Den třídního učitele	TU
Slavnostní vyřazení žáků 9. třídy	TU a zastupující TU 9. třídy
Slavnostní ukončení školního roku	TU

Třídnické hodiny

1. stupeň – 1x za měsíc

2. stupeň – 2x za měsíc

Výuka plavání

Účastníci: žáci 2. a 3. ročníku

Setkání vyučujících jednotlivých tříd

Svolává 1x za pololetí v termínech dle aktuální potřeby třídní učitel, nejlépe však kolem 1. a 3. čtvrtletí.

Setkání se zúčastní všichni vyučující dané třídy.

Nabídka zájmových kroužků Základní školy Nížkov

Název kroužku	Vedoucí	Určen pro
Dramatický kroužek	Mgr. Jaroslava Kuncová Zadražilová	2. stupeň
Pohybové aktivity pro dívky (aerobik, step, zumba, posilování)	Mgr. Michaela Nožková	Dívky 1. stupeň
Výtvarný kroužek	Radka Satrapová	1. stupeň
Příprava na přijímací zkoušky z matematiky	Mgr. Eva Zachová	9. třída
Příprava na přijímací zkoušky z českého jazyka	Mgr. Barbora Halíková	9. třída
Psaní všemi deseti	Mgr. Petra Musilová	5. – 9. třída
Papírové modelářství	Jana Jůdová Dis.	1. st.

V rámci volnočasových aktivit na naší škole podporujeme i aktivity jiných organizací:

Cambridge English, TJ Sokol Nové Veselí.

Přílohy

Příloha č. 1: Školní strategie prevence 2025 - 2030

Základní škola Nížkov

Školní strategie prevence 2025–2030

Charakteristika Školní strategie prevence

Školní preventivní strategie je zpracována jako dlouhodobá, a to na léta 2025 – 2030.

Tuto strategii nelze považovat za definitivní, na základě zkušeností z každého roku ji budeme přizpůsobovat aktuálním podmínkám. Tato strategie je v souladu s platnými právními předpisy, byla zpracována na základě příslušných metodických pokynů a slouží jako pomůcka pro dlouhodobé preventivní aktivity na naší škole.

Cílové skupiny

- žáci 1. - 9. ročníku
- pedagogičtí i ostatní pracovníci školy
- rodiče žáků
- veřejnost
- zájmové organizace
- další subjekty (poradenská zařízení, PČR, OSPOD, IPS ÚP, neziskové organizace)

Personální zajištění

Na tvorbě a naplňování strategie prevence se podílí všichni pedagogové školy:

Ředitelka školy – vytváří podmínky pro předcházení nežádoucím patologickým jevům, spolupracuje s ŠPP, VP a MP

Třídní učitel – spolupracuje s ŠPP, VP, MP, zachycuje varovné signály, sleduje vztahy ve třídě, udržuje si přehled o zvláštních potřebách žáků třídy, o změnách v jejich rodinném prostředí atd.

Školní metodik prevence – koordinuje tvorbu a naplňování strategie prevence, metodicky vede ostatní pedagogy, vede písemné záznamy o obsahu své činnosti, navrhuje a realizuje opatření, spolupracuje s odbornými pracovišti

Výchovný poradce – koordinuje činnost ŠPP, spolupracuje s ŠMP a odbornými pracovišti, podílí se na řešení vzniklých nežádoucích situací, navrhuje opatření, koordinuje jejich plnění

Vyhodnocení výskytu negativního chování žáků

Na základě vyhodnocení výskytu případů negativního chování žáků lze konstatovat, že nebylo zaznamenáno větší množství případů těchto jevů. Řešené případy byly vyřešeny a byly z nich vyvozeny důsledky. Jednalo se především o časté zapomínání učebních pomůcek, drobné spory mezi spolužáky, poškození zařízení školy, nevhodné chování k vrstevníkům i pedagogům školy, nerespektování zásad slušného chování.

Základní principy strategie

Základním principem preventivní strategie na naší škole je rozvoj dovedností, které u dětí vedou k odmítání všech projevů agresivity, sebedestruktivního chování, porušování zákona, a osvojování základních kompetencí v oblasti zdravého životního stylu. Proto se snažíme u všech dětí podporovat sebevědomí navozováním pozitivních zážitků, umožnit zažívání úspěchů v soutěžích vědomostních, dovednostních a sportovních, vést děti ke smysluplnému využívání volného času. Na základě zkušeností z každého školního roku hledáme možnosti, jak zkvalitnit vliv na chování a jednání našich žáků.

Vzhledem k velikosti naší školy a počtu žáků můžeme využívat toho, že pracovníci školy znají všechny žáky a každý žák zná všechny pracovníky školy. Tato výhoda nám umožňuje vytvářet příjemné a klidné prostředí ve škole a dobré vztahy mezi učiteli, rodiči a žáky. Snažíme se budovat pozitivní vztahy uvnitř třídních kolektivů, mezi

jednotlivými třídními kolektivy, mezi pedagogy a žáky, mezi pedagogy a zákonnými zástupci žáků ad.

Školní preventivní strategie vychází a je těsně propojena s Minimálním preventivním programem školy, za jehož realizaci odpovídá školní metodik prevence Radka Satrapová, která koordinuje práci jednotlivých učitelů a externích spolupracovníků. Školní metodik prevence se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování Minimálního preventivního programu informuje vedení školy a pedagogický sbor a spolu s nimi vyhodnocuje aktuální situaci ve škole.

Rozvíjení znalostí a dovedností jednotlivých pedagogů souvisejících s prevencí sociálně patologických jevů spočívá v jejich účasti na odborných seminářích a vzájemném předávání informací z těchto akcí na poradách pedagogických pracovníků. Další vzdělávání závisí na nabídce seminářů a také na aktuální potřebě školy. Školní metodik prevence rovněž předává ostatním pedagogům školy informace získané vyhodnocením proběhlých preventivních programů.

Cíle strategie prevence

Cílem Školní preventivní strategie je ve spolupráci s rodiči formovat takovou osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná orientovat se v dané problematice, která si bude vážit svého zdraví, bude umět nakládat se svým volným časem a zvládat základní sociální dovednosti.

Školní preventivní strategie se zaměřuje zejména na předcházení rizikovým jevům v chování žáků (šikana, násilí, divácké násilí, záškoláctví, kriminalita, vandalismus, extremismus, rasismus, xenofobie, užívání návykových látek, poruchy příjmu potravy, HIV/AIDS a další nemoci šířící se krevní cestou, netolismus, patologické hráčství).

Cílem preventivní strategie je včasné rozpoznání a intervence v případech domácího násilí, týrání a zneužívání dětí, ohrožování výchovy mládeže, poruch příjmu potravy. Za velmi důležitou oblast považujeme prohlubování komunikačních dovedností,

posilování sebevědomí, sebeúcty a vzájemné úcty, řešení konfliktů, obrany proti manipulativnímu jednání a smysluplné využívání volného času.

Dlouhodobé, střednědobé a krátkodobé cíle jsou dále konkretizovány v MPP.

Realizace strategie prevence

V rámci výuky budou i nadále kromě tradičních metod práce využívány další metody – besedy, diskuse, sociální hry, hraní rolí, obhajoba názoru, párová a skupinová práce, projektové vyučování.

Součástí ŠVP je předmět etická výchova. Prostředkem dosažení stanovených cílů i mimoškolní akce, v neposlední řadě akce určené rodičovské i širší veřejnosti.

Na realizaci školní preventivní strategie se podílí celý pedagogický sbor, rodiče, přizvaní odborníci a další instituce, které se zabývají prevencí rizikových projevů chování. Koordinaci a vyhodnocení naplňování školní preventivní strategie zajišťuje metodik prevence.

Příloha č. 2: Krizový plán

Krizový plán – školní rok 2025/26

Krizový plán je nedílnou součástí školního Minimálního preventivního programu. Byl vytvořen dle Metodického pokynu MŠMT č.j. 14514/2000-51 a Metodického doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních č. j. 21291/2010-28.

Krizový plán je založen na podpoře pozitivních vzájemných vztahů mezi žáky a mezi učiteli a žáky a je veden úsilím o vytvoření bezpečného prostředí ve škole. Z tohoto plánu jednoznačně vyplývají kompetence jednotlivých osob a specifický postup a způsob řešení. Postupy krizového plánu jsou jasné a závazné pro každého pracovníka školy a určují konkrétní odpovědnost jednotlivých pracovníků.

S krizovým plánem byli prostřednictvím webových stránek školy seznámeni žáci, jejich zákonní zástupci a zaměstnanci školy.

Všichni zaměstnanci školy, žáci i rodiče byli informováni, na koho se obrátit v případě řešení vzniklých problémů:

- třídní učitelé
- školní metodik prevence: Radka Satrapová
- výchovný poradce: Mgr. Petra Musilová
- ředitelka školy: Mgr. Petra Zikmundová

Poradenská a jiná preventivní zařízení:

PPP a SPC Vysočina Žďár nad Sázavou

PPP Havlíčkův Brod

Centrum prevence Oblastní charity Žďár nad Sázavou

OSPOD Žďár nad Sázavou

Portimo Nové Město na Moravě

Spektrum Žďár nad Sázavou

Důležitá telefonní čísla:

Linka důvěry – 241 484 149

Linka právní pomoci – 777 800 002

Linka Vzkaz domů – 800 111 113

Linka bezpečí – 116 111

Linka Ztracené dítě – 116 000

Růžová linka – 272 736 263

Policie ČR – 158

Krizový tým (dále KT) při řešení šikany a agrese na Základní škole Nížkov:

Mgr. Petra Zikmundová – ředitelka školy

Mgr. Petra Musilová – zástupce ředitele školy, výchovný poradce

Radka Satrapová – metodik prevence a vychovatelka školní družiny

Postup školy při diagnostice a vyšetřování šikany a agrese v prostředí školy

Škola je povinna řešit šikanu ve škole a na akcích pořádaných školou, mimo školu je to věc policie a rodičů.

1. odhad závažnosti problému – okamžitě informovat výchovnou komisi (vedení školy, MP, VP, TU) - velmi důležité je určit, zdali vzniklý problém vyřešíme sami, nebo jestli je třeba zahájit spolupráci s odborníkem

4 kritéria:

a) způsob chování, výpovědi obětí a svědků

b) závažnost a četnost agresivních projevů

c) čas – jak dlouho šikanování trvá

d) počet agresorů a obětí

2. rozhovor s informátory a obětí

- rozhovor s informátory (osoba, která na problém upozornila)
- nezpochybňovat
- chránit zdroj a obsah informací
- zvýšit pozornost ve třídě, kde se problém objevil
- ověřování informací
- provést zápis o zjištěných skutečnostech a informovat MP, VP nebo vedení školy
- rozhovor s obětí (ŠMP, TU nebo vychovatelka ŠD)

- rozhovor vést diskrétně – nikdy neřešit před třídou!
- citlivý přístup
- dbát na důvěrnost informací
- nezpochybňovat
- ověřovat výpovědi
- neslibovat něco, co nemůžeme splnit
- provést zápis o zjištěných skutečnostech (předat VP nebo vedení školy)

3. nalezení vhodných svědků (ŠMP, TU nebo vychovatelka ŠD)

- spolupráce s informátory
- důležití jsou žáci, kteří sympatizují s obětí
- výslech svědků nejlépe mezi čtyřma očima (např. po vyučování, požádat o odnesení

pomůcek do kabinetu), aby ostatní nevěděli (ochrana oběti)

4. individuální rozhovory se svědky (ŠMP, TU nebo vychovatelka ŠD)

- nekonfrontovat oběti s agresorem, ani jejich zákonné zástupce
- konfrontaci svědků připustit pouze při protichůdných informacích

5. ochrana oběti

- zvýšená pozornost v kolektivu – zpřísnit dozory (kontrolovat pohyb dětí na WC a v dalších
- prostorách školy, po dobu šetření je možné se souhlasem vedení nechat obět doma)
- doporučit rodičům odborníka z PPP nebo jinou vhodnou instituci

6. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi (ŠMP, TU nebo vychovatelka ŠD)

- popis a zmapování vzniklé situace
- utřídění informací (porovnání důkazů, znalost vztahů v kolektivu)

- provést zápis o zjištěných skutečnostech (předat VP nebo vedení školy)

7. krizový tým

- třídní učitel a metodik prevence předají informace řediteli školy, případně jeho zástupci
- ředitel školy svolá krizový tým a konzultuje s ním další postup
- ředitelka školy se spojí se zákonnými zástupci případné oběti šikany, konzultuje s nimi
- výskyt nepřímých znaků šikany a domluví se s nimi na další spolupráci
- ředitelka školy se spojí se zákonnými zástupci agresora a informuje je o vzniklé situaci
- zákonní zástupci žáků by měli být zváni na jednání ve škole jednotlivě, písemnou
- formou
- z každého jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, předmět jednání,
- závěrečná ustanovení, podpisy všech zúčastněných a souhlas rodičů s navrhovaným
- opatřením)

8. rozhovor se zákonnými zástupci obětí (výchovná komise)

- informovat zákonné zástupce o zjištění, závěrech, přijatých opatřeních
- z každého jednání by měl být proveden zápis, který obsahuje (datum, předmět jednání,
- závěrečná ustanovení, podpisy všech zúčastněných a souhlas rodičů s navrhovaným
- opatřením)
- sledování situace – informace o situaci – rodinné a školní
- klima

- je třeba dohodnout formu spolupráce školy a zákonných zástupců (ochrana oběti)

9. práce s celou třídou

- uzavření celé záležitosti vedením školy ve třídě (VP, MP, TU)
- nastavení pravidel v kolektivu – TU + MP a informování pedagogického sboru
- sledování třídy
- cíleně pracovat na zlepšení vztahů v kolektivu, v případě pokračující šikany
- kontaktovat MP, VP, popřípadě odbornou instituci

Strategie vyšetřování

Hlavní zásady:

- je třeba ochránit informátory před pomstou agresorů
- vyšetřování obětí, svědků i agresorů je realizováno tak, aby ostatní nemohli vyhodnotit, co kdo řekl

Pět kroků vyšetřování:

1. rozhovor s informátory a oběťmi
2. nalezení vhodných svědků
3. individuální rozhovory se svědky
4. zajištění ochrany obětem
5. rozhovor s agresory, případně konfrontace mezi nimi, nikdy nekonfrontovat oběť a agresora

Cíle vyšetřování:

1. Kdo je obětí? Kolik je obětí?
2. Kdo je agresorem? Kolik jich je?
3. Kdo je iniciátorem, kdo se pouze účastní?

4. Co, kdy, kde a jak konkrétního dělali agresori obětem?

5. K jakým závažným agresivním projevům došlo?

6. Kde byli a co dělali ostatní svědkové?

7. Jak dlouho šikanování trvá?

Výpovědi k jednotlivým otázkám je nutné zapsat a uspořádat do důkazního materiálu.

Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití návykové látky v prostředí školy

Pojem návykové látky zahrnuje veškeré látky, které jsou schopné ovlivnit psychiku

člověka, jeho sociální chování a ovládací nebo rozpoznávací schopnosti. Patří sem také alkohol a tabák. Konzumace návykových látek je považována za rizikové chování.

Při nálezů neznámé látky

1.

- zajistí – li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou
- škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky
- na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky, příp. komu byla odebrána, podepíše se a uvede jméno svědka; obálku přelepí, opatří razítkem školy a uschová ji do školního trezoru
- poté je nutno bezodkladně vyrozumět policii; identifikaci provede vždy policie, nikoli
- zaměstnanec školy; při převzetí neznámé látky policistou si škola nechá tuto skutečnost

- písemně potvrdit
- pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložena přivolanému lékaři

2.

- pedagog neznámou látku ponechá na místě nálezů
- bezodkladně zavolá policii
- do příjezdu policie zajistí dohled na místě nálezů, příp. zadrží žáka, u něhož byl nález učiněn

Při ohrožení zdraví žáka

1.

- dítě jeví příznaky užití omamné látky je odvedeno ze třídy do místnosti, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba; pedagog zajistí nad dítětem dohled dospělé osoby
- škola bezodkladně informuje rodiče žáka nebo jeho zákonné zástupce o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích žáka; rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření
- jakmile si rodič přijde pro žáka do školy, je seznámen se zdravotními potížemi
- škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře a odkáže rodiče na odborníky na specializovaných pracovištích
- pokud si rodič do školy pro dítě nepřijde, pracovník školy zavolá lékařskou službu nebo zajistí doprovod žáka k lékaři dospělou osobou; rodič je o postupu školy předem informován
- škola vyhotoví zápis o průběhu celého případu a stanoví postup, jak zamezit případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole

- škola informuje sociální odbor v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou nebo alkoholem nebo je v akutním ohrožení zdraví po požití drogy

2.

- škola vyzve rodiče žáka k jednání se školou; rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada; škola doporučí rodičům žáka specializovanou pomoc odborníků, vyhotoví dva zápisy z jednání – jeden obdrží rodiče žáka, druhý zůstane uložen ve škole; škola nabídne rodičům pomoc – monitorování, pravidelné schůzky TU, MP, VP, vedení školy

3.

- ve školním řádu je uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy; žáci jsou znovu seznámeni se školním řádem
- proběhne třídní schůzka rodičů, na níž budou seznámeni s účinky a příznaky užití návykových látek, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti; rodiče jsou vybídnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami metodika prevence a výchovného poradce; jsou dále seznámeni s tím, že dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy

4.

- žák, který prokazatelně užil omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán

5.

- žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky a to nejen v areálu školy
- třída, v níž se problém objevil, bude pečlivě sledována.

Při podezření, že žák zneužívá návykové látky (časná intervence) - (metodik prevence, výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník)

1.

- provede diskrétní šetření – zjistí citlivě co nejvíce informací
- provede pohovor s dítětem – dva z uvedených pracovníků, doporučí mu rozhovor s odborníkem (PPP, zdravotní zařízení apod.)

2.

- při důvodném podezření informuje rodiče nebo zákonné zástupce a upozorní je na další postup školy v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy
- v případě negativní reakce rodičů na sdělené skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči, uvědomí škola sociální odbor
- pokud není v silách školy společně s rodiči problém vyřešit, doporučí rodičům další odbornou pomoc

Postup školy při výskytu krádeží a vandalismu v prostředí školy

Nahlášení krádeže žákem

- pracovník školy pořídí záznam na základě výpovědi poškozeného a informaci předá MP, VP nebo ředitelce školy
- MP, VP nebo ředitelka školy o záležitosti informují TU a pokusí se ztracený předmět dohledat
- v případě, že se předmět podaří dohledat a viník krádeže je znám, je vhodné pokusit se dosáhnout náhrady škody poškozenému, kompenzaci vzniklé škody a napravit vztah mezi poškozeným a pachatelem
- pokud se předmět dohledat nepodaří, vedení školy ohlásí věc na Policii ČR

- v případě, že je znám pachatel z řad žáků školy, u něhož se jedná o opakované jednání a dosud provedená výchovná opatření neměla účinek, je třeba pachatele nahlásit OSPOD Žďár nad Sázavou
- o průběhu šetření, jeho výsledcích a přijatých opatřeních provede MP, VP nebo ředitelka školy záznam

Vznik škody způsobené vandalismem

- pracovník školy, který zjistí poškození školního majetku, provede o věci záznam obsahující všechny důležité skutečnosti a informuje MP, VP nebo ředitelku školy
- MP, VP nebo ředitelka školy o záležitosti informují TU a pokusí se dohledat viníka
- v případě, že škola viníka zná, bude vedení školy neprodleně informovat zákonného zástupce viníka a na jeho zákonném zástupci vymáhat náhradu škody
- v případě, že nedojde mezi zákonnými zástupci nezletilého dítěte a školou k dohodě o náhradě škody, vyrozumí škola Policii ČR a může škodu vymáhat soudní cestou
- pokud se jedná o opakované jednání téhož žáka a předchozí opatření, která podnikla škola, neměla žádný účinek, bude vedení školy informovat o chování žáka OSPOD

Postup školy při zjištění neomluvené absence, záškoláctví

- neomluvenou absenci oznámí pedagogický pracovník, který ji zjistí, neprodleně třídnímu učiteli žáka a ředitelce školy
- ředitelka školy zajistí, aby byl informován zákonný zástupce žáka
- dále bude postupováno v souladu se zákonem

Šetření a výslech policí – vstup policie do školy

Zaměstnanci školy se snaží o maximálně dobrou spolupráci a vzájemný respekt.

- policista je povinen prokázat se – stejnokrojem s identifikačním číslem, služebním průkazem nebo odznakem služby kriminální policie
- v případě pochybností o totožnosti policisty si zaměstnanec školy ověří totožnost telefonickým dotazem na pracoviště policie
- ředitel nebo jeho zástupce se seznámí s předmětem policejního úkonu a důvody, jež k němu vedou
- policie může vyžadovat podání vysvětlení, provádět výslech, předvolat nebo předvést žáka mimo školu;
- výslech provádí zpravidla policista v občanském oděvu, převezení za použití civilního vozidla
- škola zajistí dohled dospělou osobou po celou dobu služebního zákroku i služebního úkonu, a to i v případě, že je proveden ve škole;
- písemně je zaznamenáno číslo policisty, jméno převáženého dítěte a datum;
- po ukončení procesu je žák předán zpět do školy nebo je předán zákonnému zástupci
- vyrozumění rodičů provádí policista předem (u osoby mladší 15 let informuje také orgán sociálně právní ochrany mládeže);
- v případě, že tak neučinil, informuje rodiče třídní učitel
- o způsobu vyrozumění se domluví s policistou
- policista může úkon provést i v případě, že vyrozumění rodiče nelze zajistit a provedení úkonu nelze odložit; podle zákona mohou být mladiství vyslýcháni i bez účasti zákonného zástupce

- na požádání policie ředitel školy poskytne vhodnou místnost k šetření žáka ve škole,
- zajistí také pedagogický dozor

Oznamování trestné činnosti

- v případě, že je zaměstnanec školy svědkem trestné činnosti nebo se o ní dozví, ohlásí to řediteli školy a provede o tom písemný zápis
- škola celou záležitost oznámí Policii ČR
- trestnou činností se rozumí užívání omamných látek, gamblerství, šikana, týrání, vraždy, loupeže, pohlavní zneužívání, znásilnění, majetková trestná činnost, vystavení šikaně či týrání, příp. jinému nežádoucímu zacházení ve škole i mimo školu